

על תכולת החלבון של חלב הפרות, ונתונים אלה משמשים במבחני פרים ובתעודות של פרות לייצוא. לא נוכל לפגר אחריהם לאורך ימים ולנוח על זרי הדפנה של תוצאות הניסוי בפולין וזה שלנו.

בדיקות אלה במבחני פרים ולהרחיב אותם שלפחות נדע את המצב אצלנו. גם ייבוא של זרמית פרים שמשפרים את תכולת חלבון בחלב (בלי פגיעה בשומן ובמשולב עם שיפור התנובה) היא אפשרות, אם אצלנו לא ימצאו פרים כאלה.

למה טיפוח לתכולת חלבון ואיך

יודע מעט מאד כיצד ניתן להעלות את תכולת החלבון בחלב, ולגב מה שידוע (אולי פרט להאבסה של גרגירי כותנה, שמורידים כנראה את תכולת החלבון) התנאים אצלנו הם נוחים לייצור חלבון בחלב (המנות מכילות הרבה מזון מרוכז ובמידת האפשר תנאי הממשק שלנו תקינים והפרות מוגנות בפני תנאי אקלים קיצוניים), לכן, האמצעי היחיד בו אפשר לפעול הוא הטיפוח. טיפוח ישיר לתכונה רצויה הוא עדיף על טיפוח עקיף ונותן תוצאות מהירות יותר. הוחל בבדיקות חלבון. חייבים לכלול

לסיכום חשוב לשפר את תכולת החלבון של חלב הפרות בארץ. האמצעי היחיד הידוע הוא באמצעות טיפוח כאשר הטיפוח היעיל המהיר ביותר, הוא טיפוח ישיר לתכונה בה אנו מעוניינים, דהיינו, אחוז חלבון גבוה יותר. יתכן שזה קשה, אבל להגיד ש"אין מלטה" ולטאטא את הבעיה מתחת לשטיח זה לא פתרון. התאחדות מגדלי בקר באמצעות ביקורת החלב, ספר העדר וההזרעה המלאכותית חייבת לפעול לפתרון הבעיה.

נפלאות גידול בקר באוסטריה – 1984

מתוך הדו"ח של התאחדות מגדלי בקר המרכזית באוסטריה ליקט ותירגם מרדכי מלען, ה.מ.ב.

נתוני רקע	
גידול הבקר באוסטריה מתבסס על תנאי הייצור הטבעיים של הארץ ולכן הוא מהווה נדבך חשוב בחקלאות האוסטרית. ייצור הבקר לבשר ולחלב גם יחד מתרכז לרוב בשדות האחו באזורים האלפיניים ולמרגלות האלפים – בעוד שפיטום הבקר מתבצע בעיקר באזורים שלמרגלות האלפים, הנוחים מבחינת האקלים, מקום גידול התירס לתחמיץ, ובמישורים שבמזרח ובדרום המדינה.	• בשר בקר ועגלים
ערך הייצור החקלאי האוסטרי בשנת 1984 הגיע לכדי למעלה מ־60 מיליארד שילינגים (כ־3.2 מיליארד דולר). הייצור מבעלי חיים תרם לסכום זה כ־42.5 מיליארד שילינגים, והתחלק כלהלן:	• חלב
	• בשר חזיר
	• ביצים ובשר עוף
	• תוצרת בע"ח אחרת
29.5%	
30.6%	
28.0%	
8.8%	
3.1%	

טיפוח הבקר באוסטריה מתנהל, לפי הגזעים, על ידי 32,339 משקי־טיפוח עם למעלה משלוש מאות אלף פרות גזעיות. לפי הגזעים והאזורים, שוקדים על הטיפוח וההשבחה הלשכות של משרד החקלאות, האגודות להזרעה מלאכותית והאגודות לביקורת התנובה. כל הגורמים הללו מאורגנים בהתאחדות המרכזית של מטפחי הבקר האוסטריים (ZAR), אשר מתאמת את כל הפעילויות ומייצגת את האינטרסים של חבריה

הן בפנים המדינה והן בקשר לייצוא והשתתפות בירידים בינלאומיים. הנתונים המובאים ברשימה זו נלקחו כולם מן הפירסום של ZAR לשנת 1984, שהגיע למערכת זה לא מכבר.

ביקורת התנובה והתפוקה באוסטריה מקיפה גם את ייצור החלב וגם את הבשר. כמו ברוב הארצות האירופיות, גם כאן נקלטים הנתונים במרכזים הממוחשבים, מעובדים ומנותחים על ידי צוותים מאומנים היטב, תוך התחשבות במדדים הקשורים לייצור חלב ובשר, אופן ההמלטה ויעוד הנולדים, סיבות היציאה של הפרות, טיב החליבה של פרות, אחוזי הפוריות של פרים והצלחת המזריעים. יותר ויותר סומכים על אימות המוצא על ידי קביעת קבוצות הדם של פרים ופרות.

הקף ביקורת התנובה עדיין מצומצם אם גם ניכרת התקדמות רבה בנידון: מ-13.6% מכלל הפרות בשנת 1950 גדל חלקן של הפרות שבביקורת ל-31.8% בשנת 1984. התנובה הממוצעת לפרה בביקורת גדלה מ-

2,998 ק"ג ב-1950 ל-4,661 בשנת 1984. באותה התקופה גדלה התנובה הממוצעת של אמהות הפרים מ-3,157 ק"ג עד כדי 5,181 ק"ג, בממוצע לכל הגזעים. לגבי האמהות של פרים המשמשים בהזרעה מלאכותית הממוצע ב-1984 היה 6,457 ק"ג חלב עם 277 ק"ג שומן - 4.29%. (אף אם לא צויין במפורש, יש להניח שנוהגים לחלוב רק פעמיים ביממה - מ.מ.)

הגזע השחור-לבן

יען כי גזע זה מעניין אותנו במיוחד, נביא כאן מספר נתונים העשויים להפתיע משום שלא הורגלו לראות את אוסטריה כארץ של טיפוח בקר.

כל הנתונים להבא מתייחסים לגזע השחור-לבן ולביצועיו בשנת 1984. ההזרעה המלאכותית הקיפה 86.5% מכלל הפרות הרשומות של הגזע - 14,470 פרות; בס"ה בוצעו 41,031 הזרעות ראשונות; בס"ה פעלו רק שבעה פרים, מהם אחד נבחן, אחד בהמתנה ועוד חמישה צעירים. אחוז ההתעברות לא צויין.

תנובת החלב, (לפי תחלובות ולפי הדירוג בספר העדר).

תחלובה	פרות	גיל	חלב, ק"ג	שומן, ק"ג	שומן, %	חלבון, %
כלל הפרות הרשומות בספר העדר						
I	3,323	2.5	5085 ± 1072	204	4.01	3.11
II	2,562	3.6	5610 ± 1202	228	4.07	3.18
III	2,108	4.7	6001 ± 1243	245	4.08	3.16
IV +	4,027	7.0	6083 ± 1288	247	4.06	3.14
ממוצע		4.6	5692 ± 1274	231	4.05	3.14
עתודות אמהות לפרים בכלל			6423	264	4.12	3.15
עתודות אמהות לפרים בהזרעה בלבד			8564	368	4.30	-

על מנת לאפשר לקורא העברי להתרשם במעט מן ההשגים של הגזע השחור-לבן באוסטריה, הרי לפנינו שתי "ליגות", האחת של העדרים הטובים ביותר והשניה של הפרות הטובות ביותר. תמונתה של אלופת הגזע מצביעה על השפעה חזקה ביותר של הדגם ההולשטיין-אמריקאי/קנדי.

אכן, תוצאות מרשימות בהחלט ומשום מה הן חייבות לגרום לנו להרהר שנית: במה שפר חלקן של הפרות של אותו גזע (?) באוסטריה שהשיגו תנובות גבוהות עם אחוז שומן מדהים ממש!?

מעניין לציין, שחלקן של הגזע השחור-לבן עדיין מצומצם למדי, כ-2%-2½ מכלל עדר הבקר של המדינה, אם כי ניכרת מגמה ברורה של גידול היחסי.

המגמה הכללית בגידול הבקר באוסטריה

העדרים הטובים ביותר

Die besten Herden
The best herds
I migliori allevamenti

הבעלים

Besitzer

Owner

Proprietario

	מספר	גיל ממוצע	תנובה ממוצעת בעדר	ממוצע	מספר
	Anzahl	durchschn.	Herdendurchschnitt	Fett	Fett
	Kühe	Alter	Milch	Fett	Fett
	Number	Average	Herd average	Fat	Fat
	cows	age	Milk	Produzione media	Fat
	n. vacche	età media	latte	grasso	grasso
			kg	%	kg
Gritzner Erwin, Patergassen, Ktn.	10,1	5,2	9.409	4,62	434
Poscher Hermann, St. Georgen, OÖ.	13,8	4,9	8.728	4,88	426
Ofner Fritz, Kraubath, Stmk.	12,9	4,8	7.268	5,17	376
Angermann Franz, Rangersdorf, Ktn.	4,9	4,3	8.303	4,43	368
Angerer Josef, Söding, Stmk.	15,9	3,9	7.995	4,49	359
Gratzer Hartmut, Bärnbach, Stmk.	10,1	5,0	8.351	4,22	353
Pöschl Michael, Köflach, Stmk.	18,1	4,5	8.276	4,27	353
Gruber Herbert, Nestelbach, Stmk.	17,7	4,0	7.651	4,54	347
Kolb David, Kainach, Stmk.	3,1	6,6	8.050	4,26	343
Hafner Gerhard, Krieglach, Stmk.	16,8	4,1	7.309	4,67	341
Stabler Anton, Göß bei Leoben, Stmk.	20,5	4,2	8.474	4,00	339
Juen Eduard, Fließ, Tirol	5,0	7,8	8.280	4,10	339
Waldhauser Thomas, Feistritz, Ktn.	7,0	3,8	7.664	4,43	339
Romirer Alois, Vorau, Stmk.	12,8	4,7	7.833	4,31	337
Tax August, Bärnbach, Stmk.	4,0	3,6	7.361	4,54	335
Brunner Heinz, St. Margarethen, Ktn.	14,3	4,6	7.908	4,23	334
Wagenleitner Georg, Wartberg/K., OÖ.	19,6	4,2	7.065	4,72	334
Feller Johann, Kitzbühel, Tirol	14,0	4,7	7.166	4,65	333
Stieglbauer Felix, Ort i. I., OÖ.	17,2	4,1	7.463	4,41	329
Moser Josef, Ferndorf, Ktn.	10,1	5,1	7.372	4,44	327

Quelle: ZAR

דומה במידה רבה לזו המוכרת לנו מארצות מפותחות רבות: מספר מגדלי הבקר בכללותם עלה במקצת - כ־17% במשך אותה התקופה בעוד מספר הפרות קטן בכ־13% ומספר הפרות הממוצע לעדר גדל בכ־58%. עם זאת, משק

החלב האוסטרי מצטיין בעדרים משפחתיים קטנים למדי. לכן, עבודת הטיפול וההשבחה אינה קלה כלל ועיקר ודוקא משום כך יש מן המרשים בתוצאות שהושגו בתנאים הללו.

מיכאל - מעבדות כימיות אלעזר

שרותי מעבדה ובדיקה לחקלאות ותעשייה

מזון בעלי חי - תחמיץ, שחת, קש, זבל, הומרי לואי ומזון מרוכז.

• בדיקת נעילות בכרס מלאכותית

• שרות לאסוף מדגמים במשק החקלאי

קרקע וצמח - סקרי קרקע, בדיקות פיסיקליות וכימיות, קבול שדה, הזנה ודישון לצמח.

זבל אורגני.

מים ושמכים - הרכב כימי, מוליכות, דטרונטים.

אלעזר - גוש עציון, טל. 02-931391 (24 שעות ביממה)